

บทที่ 2

แนวคิดการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษา ได้ค้นคว้าจากเอกสารทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
- 2.2 ลักษณะทั่วไปของระบบติดตามและประเมินผล
- 2.3 องค์ประกอบของการติดตามประเมินผล
- 2.4 กรอบแนวคิดแผนการบริหารราชการแผ่นดิน
- 2.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.6 การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์
- 2.7 การติดตามและประเมินผลโครงการ
- 2.8 สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม
- 2.9 ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต
- 2.10 ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
- 2.11 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นลักษณะนามธรรม ไม่สามารถที่จะมองเห็นเป็นรูปร่างได้ แต่สามารถสังเกตได้จากการแสดงออก “พึง” เป็นคำช่วยกริยา หมายถึง “ควร” เช่น พึงใจ หมายความว่า เหมาะใจ พอใจ เป็นความรู้สึกที่มีความสุข เมื่อได้รับความสำเร็จตามความมุ่งหมาย และความต้องการ ความพึงพอใจเป็นเรื่องของบุคคล เป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลที่มีความหมายกว้าง ความพึงใจโดยทั่วไปตรงกับคำภาษาอังกฤษ “Satisfaction” ซึ่งมีความหมายโดยสังเขปดังนี้

กูต (Good. 1973 : 384) กล่าวว่าความพึงพอใจหมายถึง คุณภาพ สภาพหรือระดับของความพึงพอใจ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจ และ ความพึงพอใจของบุคคลที่มีต่องานของเขา

แมงเกิลสิดอร์ฟ (Mangelsdorff. 1978 : 86) กล่าวว่า ความพึงใจเป็นเกณฑ์อย่างหนึ่งที่ใช้สำหรับวัดคุณภาพของงาน

วอลแมน (Wolman. 1973 : 333) ได้ให้ความหมายของความพึงใจไว้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง “ความรู้สึกที่มีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของความต้องการ หรือแรงจูงใจ” จากคำจำกัดความข้างต้นจะสังเกตได้ว่า ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นได้ถ้าบุคคลได้รับการตอบสนองเป็นอย่างดีไม่ว่าจะเป็นด้านวัตถุหรือด้านจิตใจ ซึ่งความพอใจนั้นอาจเกิดจากคุณภาพของงาน หรือสิ่งที่มีการนำเสนอในรูปแบบที่น่าพอใจ

สุโท เจริญสุข (2519 : 23) กล่าวว่า “ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นส่วนหนึ่งของเจตคติ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้อีกประการหนึ่ง”

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพจิตใจ ความรู้สึกของผู้เป็นประชากรที่มีต่อการบริหารจัดการของหน่วยงานของรัฐ ความพึงใจ (Satisfaction) เป็นส่วนหนึ่งของเจตคติ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้อีกประการหนึ่ง

2.2 ลักษณะทั่วไปของระบบติดตามและประเมินผล

ระบบติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนางานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือปัจจุบันเรียกว่า “แผนยุทธศาสตร์” สามารถใช้เป็นกลไกในการติดตามแผนการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ โดยจะปรากฏในรูปแบบรายงานในทุกช่วงของแผนยุทธศาสตร์ โดยข้อมูลที่ได้จะถูกส่งไปยัง “หน่วยติดตามและประเมินผล” (Monitoring and Evaluation Unit) ซึ่งเป็นหน่วยรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมของจังหวัด นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็น “ระบบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า” (Early Warning System) ว่าองค์กรท้องถิ่น มีแผนยุทธศาสตร์ที่ดีหรือไม่ อย่างไร สามารถดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้เพียงใด ผลการดำเนินงานตามแผนเป็นอย่างไร เพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานขององค์กรให้บรรลุเป้าหมายในทุกช่วงของแผนต่อไปในอนาคต (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2548)

2.3 องค์ประกอบของการติดตามประเมินผล

ระบบติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วยองค์ประกอบสามส่วนหลัก คือ ส่วนปัจจัยนำเข้า (Input) ส่วนของกระบวนการ (Process) และส่วนของผลลัพธ์ (Output) (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2548) ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) คือปัจจัยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีเพื่อเข้าสู่ระบบติดตาม และประเมินผล ได้แก่ แผนยุทธศาสตร์ ผู้ประเมิน และเครื่องมือในการประเมิน

2. กระบวนการติดตาม (Process) คือช่วงของการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ของท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้ทราบว่า แผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ดีเพียงใด สามารถวัดผลได้จริงหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายเพียงใด เพื่อบุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถระดมความคิดในการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานสู่การบรรลุแผนที่กำหนดไว้ได้ เน้นการติดตามการดำเนินงานโครงการ การเฉพาะกิจ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

3. ผลลัพธ์ (Output) เป็นการติดตามช่วงสุดท้ายหรืออาจเรียกว่า “การประเมินแผนยุทธศาสตร์” ซึ่งจะได้แสดงให้เห็นว่า ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากร หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง และเป็นฐานในการพัฒนาแผน

ยุทธศาสตร์ของท้องถิ่น อันได้แก่ ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์ และการเปลี่ยนแปลงของชุมชนตามตัวชี้วัด

2.4 กรอบแนวคิดแผนการบริหารราชการแผ่นดิน

แผนการบริหารราชการแผ่นดินซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติ เมื่อ 12 เมษายน พ.ศ. 2548 มีสาระสำคัญบนพื้นฐานหลักการที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2548 ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ 9 ประเด็น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2548) ดังนี้

1. การจัดความยากจน
2. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ
3. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้
4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
6. การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
7. การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม
8. การรักษาความมั่นคงของรัฐ
9. การรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก

ทั้งนี้ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการกิจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นโดยตรงมี 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) การจัดความยากจน 2) การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ 3) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้ 4) การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5) การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และ 6) การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม

2.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.5.1 การจัดความยากจน

เพื่อให้สามารถจัดความยากจนของประเทศให้หมดสิ้นไป โดยบูรณาการการบริหารจัดการงบประมาณและการปฏิบัติ การแก้ไขปัญหาความยากจนทั้งระบบตั้งแต่บุคคล ชุมชนและประเทศ โดยในระดับชุมชน มีเป้าหมายประสงค์เพื่อเสริมสร้างกระบวนการชุมชนเข้มแข็งและเชื่อมโยงประโยชน์จากปัจจัยแวดล้อม โดยชุมชนจะได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และได้รับโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนเองโดยมีกลยุทธ์หลัก ได้แก่การยกระดับกองทุนหมู่บ้านเป็น

ธนาคารหมู่บ้าน การสนับสนุนเงินอุดหนุนเฉพาะกิจสำหรับกิจกรรมที่เป็นความต้องการพื้นฐานของชุมชน การจัดสรรงบประมาณตามขนาดประชากรให้ครบทุกหมู่บ้าน การพัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร เช่น โรงสีข้าวพัฒนาเศรษฐกิจ และเครื่องจักรกลเกษตรขั้นพื้นฐาน เป็นต้น สำหรับระดับบุคคล มีเป้าประสงค์ให้ประชาชนยากจนได้รับโอกาสในการเข้าสู่ทุน ที่ทำกิน และได้รับการพัฒนาความรู้เพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ โดยมีกลยุทธ์หลัก ได้แก่ การจัดการรวานแก่งจนที่ให้บริการและคำแนะนำด้านอาชีพ การขยายโอกาสเข้าสู่ทุนผ่านระบบการแปลงสินค้าของเกษตรกรอย่างต่อเนื่องและเป็นธรรม และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.5.2 การพัฒนาและสังคมที่มีคุณภาพ

การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพให้สอดคล้องกับโครงสร้างประชากร เศรษฐกิจ และสังคมในอนาคต จะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างคนให้มีความรู้ มีความสุข มีสุขภาพแข็งแรง ครอบครัวอบอุ่น มีวัฒนธรรม มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีสังคมที่สันติ และเอื้ออาทร ปราศจากอบายมุขและสิ่งเสพติด โดยการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาคนให้มีความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกสาธารณะ อนุรักษ์สืบทอดประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงาม และพัฒนาภูมิปัญญาให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจร มีคุณภาพมาตรฐาน เพื่อลดรายจ่ายด้านการรักษาพยาบาลของรัฐ เสริมสร้างความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชน และทำให้ผู้ด้อยโอกาส ผู้ประกอบอาชีพ และเกษตรกรรายย่อย ได้รับความคุ้มครองทางสังคม รวมทั้งเตรียมความพร้อมแก่สังคม เพื่อให้ผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า

2.5.3 การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้

เพื่อให้การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเป็นกลไกในการขับเคลื่อนสังคมไทยให้ก้าวสู่เศรษฐกิจที่มีสมรรถนะสูง สมดุลและเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคน องค์ความรู้ นวัตกรรมและโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพและเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้ครอบคลุมประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ เช่น การปรับโครงสร้างภาคการเกษตร การปรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรม และการปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว การบริการและการค้า เป็นต้น

2.5.4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นปัจจัยการผลิตเพื่อสนองความต้องการในการบริโภค เป็นจำนวนมากส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมลงเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนของประเทศ จึงจำเป็นต้องเสริมสร้างให้เกิดความสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์ กับการอนุรักษ์ และทดแทนอย่างเหมาะสม เพื่อคืนความสมบูรณ์ให้กับธรรมชาติ มีฐานทรัพยากรการผลิตและสร้างรายได้ให้กับประชาชน ควบคู่กับการคุ้มครองและใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ พันธุ์

ทรัพยากรดินและการใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ บริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำขาดแคลน น้ำท่วม และคุณภาพน้ำ รวมทั้งการควบคุมมลพิษจากขยะ น้ำเสีย ฝุ่นละออง ก๊าซ กลิ่นและเสียง เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยดำเนินการภายใต้การมีส่วนร่วมของเอกชน ชุมชนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความร่วมมือ และเป็นพลังการขับเคลื่อนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศสู่ความยั่งยืน

2.5.5 การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารการเมืองที่ดี

รากฐานการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีความมั่นคงและมั่นคงอย่างยั่งยืน คือ การปรับปรุงตัวบทกฎหมายให้ทันสมัย สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น พัฒนาระบบการยุติธรรมให้ประชาชนได้รับความเสมอภาคและเป็นธรรม สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากกระบวนการยุติธรรมได้อย่างรวดเร็ว การพัฒนาระบบราชการให้มีประสิทธิภาพโปร่งใส ตรวจสอบได้ ปราศจากการทุจริต ประพฤติมิชอบ รวมทั้งการส่งเสริมระบบธรรมาภิบาลในภาคเอกชนและสังคม เสริมสร้างความเชื่อมั่นเชื่อถือของประชาชนในกลไกการดำเนินงานภาคเอกชนและภาครัฐในทุกระดับ โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง มุ่งเน้นประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ

2.5.6 การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม

การส่งเสริมและพัฒนาระบบประชาธิปไตย ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในรูปแบบที่เหมาะสม และร่วมกับทุกภาคส่วนที่จะส่งเสริมและยกระดับสิทธิมนุษยชนให้ทัดเทียมระดับสากล รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุนองค์กรอิสระต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ส่งเสริมบทบาทผู้นำชุมชน หรือปราชญ์ ท้องถิ่น ส่งเสริมองค์กรพัฒนาเอกชนที่สร้างสรรค์ และกระบวนการประชาสังคม ที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง และการตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย

โดยสรุป จากหลักการแนวทางการติดตามประเมินผลข้างต้น ผู้ประเมินได้นำมากำหนดเป็นตัวชี้วัดการศึกษาประเมินผลในครั้งนี้ เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อผลผลิตหรือการปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย การดำเนินงานขององค์กรภาพรวมซึ่งเป็นผลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาขององค์กร และผลการดำเนินงานตามภารกิจ ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ปกครองส่วนท้องถิ่น ผสมกับแนวทางการประเมินผลตามเกณฑ์ ชี้วัดตามแนวทางของ ก.พ.ร. ซึ่งประกอบด้วย ความพึงพอใจต่อระบบอำนวยความสะดวก ความพึงพอใจต่อผู้ให้บริการ นอกจากนี้ผู้ประเมินยังมีการประเมินผลสะท้อนการพัฒนาระบบการจากประชาชน สำหรับการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลป้อนกลับสำหรับการนำมาปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพระบบบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในอนาคตต่อไป

2.6 การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น จะต้องมีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยจะต้องติดตามและประเมินยุทธศาสตร์ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 หมวด 6 ข้อ 29 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ข้อ 13 2. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ข้อ 13 และในการประเมินแผนนั้นจะต้อง ดำเนินการประเมินคุณภาพของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแนวทางการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แจกตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0810.2/ว 5797 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2559 เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559

2.7 การติดตามและประเมินผลโครงการ

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น จะต้องมีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยจะต้องติดตามและประเมินยุทธศาสตร์ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 หมวด 6 ข้อ 29 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ข้อ 13 2. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ข้อ 13 และในการประเมินแผนนั้นจะต้อง ดำเนินการประเมินคุณภาพของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแนวทางการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แจกตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0810.2/ว 5797 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2559 เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559

2.8 สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม

1. การวัดผลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

(1.1) การวัดผลในเชิงปริมาณ

ตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ เกิดประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพสูงสุดในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนานั้นจะต้องมีการติดตามและประเมินแผนพัฒนา ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 หมวด 6 ข้อ 29 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ข้อ 13

โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินแผนพัฒนาเป็นผู้ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ซึ่งคณะกรรมการจะต้องดำเนินการกำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่น เสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันโดยอย่างน้อยปีละสองครั้งภายในเดือนเมษายนและภายในเดือนตุลาคมของทุกปี

โดยเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลในเชิงปริมาณ มีดังนี้

- แบบที่ 1 การกำกับกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- แบบที่ 2 แบบติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- แบบที่ 3/1 แบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์
- แบบประเมินคุณภาพของแผนพัฒนา

(แจ้งตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0810.2/ว 0703 ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2558 เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำและประสานแผนสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ 7 การวัดคุณภาพของแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0810.2/ว 4830 ลงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2556 ให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน นับแต่วันประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น)

การติดตามและประเมินผลด้วยระบบ e-plan (www.dla.go.th)

(1.2) การวัดผลในเชิงคุณภาพ

การจัดผลเชิงคุณภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้การสำรวจความพึงพอใจในการวัดผลเชิงคุณภาพโดยภาพรวม โดยได้มีการประเมินความพึงพอใจ ซึ่งการประเมินความพึงพอใจทำให้ทราบถึงผลเชิงคุณภาพในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม

โดยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความพึงพอใจ มีดังนี้

- แบบที่ 3/2 แบบประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- แบบที่ 3/3 แบบประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการ

2.9 ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต

1. ผลกระทบนำไปสู่ออนาคต

1.1 เกิดการพัฒนาพัฒนาที่ล่าช้า เพราะการดำเนินงานต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องผ่านกระบวนการหลายขั้นตอน สลับซับซ้อน

1.2 ประชาชนอาจเกิดความเบื่อหน่ายกับกระบวนการจัดทำแผนที่มีความยุ่งยากมากขึ้น

1.3 ปัญหาอาจไม่ได้รับการแก้ไขอย่างตรงจุดเพราะข้อจำกัดของระเบียบกฎหมายที่ทำให้ยากและบางเรื่องอาจทำไม่ได้

2. ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ ผลจากการพัฒนา

1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีควรพิจารณาใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนามาเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีและให้มีความสอดคล้องกัน

2) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีควรพิจารณางบประมาณและคำนึงถึงสถานะการคลังในการพิจารณาโครงการ/กิจกรรม ที่จะบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

3) ควรเร่งรัดให้มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่ตั้งในเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายให้สามารถดำเนินการได้ในปีงบประมาณนั้น

4) เทศบาลควรพิจารณาตั้งงบประมาณให้เพียงพอและเหมาะสมกับกับภารกิจแต่ละด้านที่จะต้องดำเนินการ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาในการโอนเพิ่ม โอนลด โอนตั้งจ่ายรายการใหม่

2.10 ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

1. ขั้นตอนการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561 – 2565

ให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีช่วงระยะเวลาห้าปี (พ.ศ. 2561 – 2565) รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1

2. แนวทางการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561 – 2565

2.1 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดและอำเภอตรวจสอบองค์ประกอบของคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดและระดับอำเภอตามลำดับให้เป็นปัจจุบัน

2.2 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดส่งยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดในปัจจุบันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นไปพลางก่อน เมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด เพื่อ

ดำเนินการทบทวนหรือเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดแล้วเสร็จ ให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดทราบ โดยเค้าโครงยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ให้ดำเนินการตามรูปแบบที่กำหนด รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2

3. แนวทางการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561 – 2565

3.1 ในการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561 – 2565) ให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ถือปฏิบัติตามข้อ 17 แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

3.2 ในการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจใช้ข้อมูล จากแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ฉบับปัจจุบัน มาทบทวนและปรับใช้ในการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561 – 2565) โดยพิจารณาให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด ยุทธศาสตร์จังหวัด ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) โดยในระยะเริ่มแรกของการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561 – 2565) ให้จัดทำประชาคมในระดับตำบลสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ตำบล ระดับชุมชนเมืองสำหรับเทศบาลเมือง ระดับชุมชนนครสำหรับเทศบาลนคร ระดับจังหวัดสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสำหรับเมืองพัทยาให้ใช้รูปแบบของเทศบาลนคร ทั้งนี้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในโอกาสต่อไปการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ใช้รูปแบบตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0810.2/ว 0600 ลงวันที่ 22 มกราคม 2559 และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0810.3/ว 6247 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2560 ประกอบกัน ทั้งนี้ให้ดำเนินการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

3.3 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามเค้าโครงแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561 – 2565) รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 3

3.4 ครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างที่ต้องนำมาบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นให้จัดทำเฉพาะครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างที่อยู่ในโครงการพัฒนาที่ดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ เพื่อประชาชนได้ใช้/รับประโยชน์จากครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างนั้น และเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.5 โครงการรายจ่ายตามแผนงานที่เป็นรายจ่ายประจำหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดรายจ่ายอื่น หมวดค่าตอบแทน ใช้สอย และวัสดุ ไม่ต้องนำมาบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่น ยกเว้น ประเภทรายจ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติ

ราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่าย หมวดอื่นๆ เฉพาะการจัดกิจกรรมสาธารณะ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

4. การนำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561 – 2565) ไปสู่การปฏิบัติ

เพื่อให้แผนพัฒนาท้องถิ่นนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม งบประมาณจากเงินสะสม ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

5. การกำกับดูแล

5.1 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นและการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม งบประมาณจากเงินสะสม การใช้จ่ายงบประมาณตามแผนความต้องการของงบลงทุนเพื่อพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ การตั้งงบประมาณอุดหนุนให้แก่หน่วยงานอื่น โดยถือเป็นสาระสำคัญที่ต้องพิจารณารายละเอียดของโครงการพัฒนาในข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ และงบประมาณรายจ่ายดังกล่าวต้องสอดคล้องกับโครงการพัฒนาในแผนพัฒนาท้องถิ่นก่อนให้ความเห็นชอบ

5.2 การทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณากำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนพัฒนาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นสำคัญ

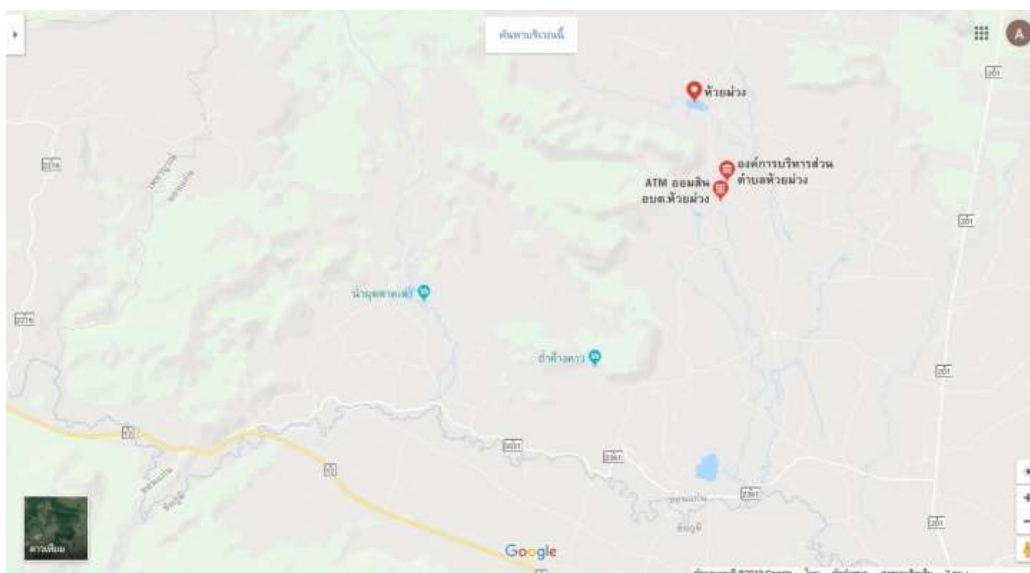
6. การแก้ไข เพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ต่อไปจนกว่าจะมีการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561 – 2565) แล้วเสร็จ

ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นกับแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

2.11 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง

1. ด้านกายภาพ

1.1 ที่ตั้งของหมู่บ้าน

ตำบลห้วยม่วง มีเนื้อที่ทั้งหมด 57,132 ไร่ หรือประมาณ 91.41 ตารางกิโลเมตร ปัจจุบันมีพื้นที่ทำการเกษตร 17,402 ไร่ ที่เลี้ยงสัตว์ 250 ไร่ ที่อยู่อาศัย 1,300 ไร่ ที่ป่า 37,736 ไร่ ที่สาธารณะ 53 ไร่ ตั้งอยู่ทิศเหนือของอำเภอภูผาม่านห่างจากอำเภอภูผาม่านประมาณ 10 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดขอนแก่นประมาณ 122 กิโลเมตร

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับบ้านนายาง ตำบลศรีฐาน อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย
ทิศใต้	ติดต่อกับบ้านสว่างโนนสูง ตำบลภูผาม่าน อำเภอภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับบ้านวังยาว ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับบ้านชำเปิบ ตำบลนาฝาย อำเภอภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น

ประวัติ

ตำบลห้วยม่วง เดิมเป็นป่าสงวนแห่งชาติ และเป็นเขตรอยต่อของอุทยานแห่งชาติภูผาม่าน เป็นที่เลี้ยงสัตว์หรือโคของบ้านปากกล้วย บ้านเชิญ บ้านวังยาวและบ้านอื่นๆ โดยจัดตั้งเป็นหมู่บ้าน เมื่อปี พ.ศ. 2517 โดยการนำของนายเปลี่ยน เจริญภูเขียว นายเขียว บัวหอม และนายทองมา กาฬเพชร นายทองก้อน โสมคำ นายวัน วงษ์หนู และเพื่อนอีก 7-8 คน โดยเริ่มต้นจากการเข้ามาทำไร่เลื่อนลอย ประกอบกับในขณะนั้นรัฐบาลได้มีนโยบายสัมปทานพื้นที่ป่า ประชาชนที่เข้าจึงได้ยึดครองเป็นที่ทำกินใช้ในการเพาะปลูกพืช ในปี พ.ศ. 2518 มีประชาชนอพยพมาจากจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 18 ครอบครัว และปี พ.ศ. 2519 ได้มีการอพยพเพิ่มอีก จำนวน 20 ครอบครัว ทำให้ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่นได้สั่งการให้ป่าไม้จังหวัดขอนแก่นนำเครื่องบินมาบินลงที่บ้านห้วยม่วง และได้มีคำสั่งห้ามมิให้ประชาชนในพื้นที่ทำลายป่าไม้เพิ่มอีก เมื่อประชาชนเข้ามามากขึ้นอีกการทำลายป่าไม้ก็มีเพิ่มมากขึ้น นายสุจิตร์ จุลนันท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่นในขณะนั้น จึงได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการโปรยใบปลิวให้ประชาชนออกนอกพื้นที่ป่า แต่ประชาชนจำนวนมากก็ไม่ยอมออกจากพื้นที่เนื่องจากเดือดร้อนเรื่องไม่มีที่ทำกิน เมื่อสถานการณ์เป็นเช่นนั้น ทางราชการจึงได้ส่งตำรวจตระเวนชายแดนเข้ามาควบคุมสถานการณ์และผลักดันให้ออกจากพื้นที่ แต่ประชาชนก็ไม่ยอมออกนอกพื้นที่ เมื่อเป็นเช่นนั้นทางราชการจึงได้ทำข้อตกลงกับประชาชนว่าจะไม่มีการทำลายป่าไม้เพิ่มเติมอีก และมีการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขึ้นในปี พ.ศ. 2520 พื้นที่ในขณะนั้นขึ้นตรงต่อนายอำเภอชุมแพ นายถวัลย์ พัทธกิจวงษ์ นายอำเภอชุมแพในขณะนั้น ได้แต่งตั้งผู้นำหมู่บ้านขึ้นได้แก่ นายเปลี่ยน เจริญภูเขียว และมี นายพานิชย์ โสมคำ เป็นผู้ช่วยโดยเป็นหมู่บ้านสมทบหมู่บ้านวังยาว ตำบลนาหนองทุ่ม ต่อมาปี พ.ศ. 2521 ได้มีการแต่งตั้งผู้นำหมู่บ้านคนใหม่แทนคนเดิมซึ่งได้แก่ นายจันทร์ แก้วหลา และปี พ.ศ. 2524 ได้มีการจัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอภูผาม่านขึ้น มี ร.ต.เจริญชัย คชทิน เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอภูผาม่านคนแรก โดยเริ่มดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 1 กันยายน พ.ศ. 2524

1.1.2 ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านหรือชุมชน

บ้านชำภูทองเหนือ หมู่ที่ 1

แต่ก่อนเป็นหมู่บ้านเดียวกันกับบ้านชำภูทองใต้ ตำบลภูผาม่าน หลังจากแยกเป็นตำบลห้วยม่วง จึงได้แยกเป็นหมู่บ้านอิสระขึ้นกับตำบลห้วยม่วงในปี 2532 ประชาชนส่วนใหญ่ย้ายมาจากหลายท้องถิ่นมีผู้นำชุมชนเริ่มต้นคือ นายสวัสดิ์ สุขราช เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก ภาษาที่ใช้เป็นภาษาอีสาน ไทคอนสารและภาษาไทย ประเพณีวัฒนธรรมต่างๆ ที่ยึดถือสืบทอดกันมาก็คคล้ายกับหมู่บ้านอื่นในตำบล

บ้านวังเจริญ หมู่ที่ 2

สมัยก่อนเป็นหมู่บ้านเดียวกันกับบ้านวังยาว ตำบลนาหนองหุ้ม อำเภอกุฉินารายณ์ ต่อมาได้แยกออกมาเป็นหมู่บ้านใหม่ ใช้ชื่อว่าบ้านวังเจริญ เพื่อให้สอดคล้องกับหมู่บ้านวังยาวที่เคยมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ในปี 2526 พร้อมกับการแยกพื้นที่กิ่งอำเภอกุฉินารายณ์จากอำเภอกุฉินารายณ์ ขึ้นกับตำบลกุฉินารายณ์ ประชาชนส่วนใหญ่เป็นคนพื้นเพเดิมจากบ้านวังยาว ภาษาที่ใช้เป็นภาษาอีสาน และภาษาไทยคอนสาร วัฒนธรรมประเพณีส่วนใหญ่คล้ายกับบ้านวังยาว ผู้นำคนแรกคือนายบุญมา ไชยสงค์ เป็นผู้ใหญ่บ้าน

บ้านห้วยม่วง หมู่ที่ 3

เดิมเป็นป่าสงวนแห่งชาติและเป็นเขตรอยต่ออุทยานแห่งชาติกุฉินารายณ์ เป็นที่เลี้ยงสัตว์หรือโคของบ้านปากกล้วย บ้านเจริญ บ้านวังยาวและบ้านอื่นๆ โดยจัดตั้งเป็นหมู่บ้านเมื่อปี พ.ศ. 2517 โดยการนำของนายเปลี่ยน เจริญภูเขียว นายเขียว บัวหอม นายทองมา กาฬเพชร นายทองก้อน โสมคำ นายวัน วงษ์นุ และเพื่อนอีก 7-8 คน โดยเริ่มต้นได้เข้ามาทำไร่เลื่อนลอย ในขณะนั้นรัฐบาลมีนโยบายสัมปทานป่า ประชาชนที่เข้ามาจึงได้มายึดครองเป็นที่ดินทำกินเพราะป่าถูกทำลาย ปี 2518 มีประชาชนอพยพจากถิ่นอื่นอีก 18 ครอบครัว ซึ่งได้มาจากจังหวัดปราจีนบุรี ขอนแก่น ปี 2519 ได้มีประชาชนเข้ามาเพิ่มอีก 20 ครอบครัว ทำให้ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่นสั่งการให้ป่าไม้จังหวัดขอนแก่น ได้นำเครื่องบินมาลงที่บ้านห้วยม่วง โดยมีคำสั่งว่าห้ามมิให้ประชาชนในพื้นที่ทำลายป่าไม้เพิ่มขึ้นอีก เมื่อประชาชนเข้ามาเพิ่มอีกการทำลายป่าไม้ก็มากขึ้น ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่นในขณะนั้นคือ นายสุจิตร์ จุลนันท์ จึงได้สั่งให้เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการไปรื้อไปปลิวให้ประชาชนออกนอกพื้นที่แต่ว่าประชาชนมีจำนวนมาก ไม่ยอมออกนอกพื้นที่เพราะประชาชนส่วนใหญ่เดือดร้อนที่ทำกิน เมื่อสถานการณ์เป็นเช่นนั้นทางราชการจึงได้ส่งตำรวจตระเวนชายแดนเข้ามาควบคุมสถานการณ์ แต่ว่าประชาชนก็ไม่ยอมออกนอกพื้นที่ เมื่อเป็นเช่นนั้นทางราชการจึงได้มีการตกลงกับประชาชนว่าไม่มีการทำลายป่าเพิ่มเติมอีก และมีการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขึ้นในปี 2520 พื้นที่ในขณะนั้นขึ้นตรงต่ออำเภอกุฉินารายณ์ นายอำเภอกุฉินารายณ์ ขณะนั้นชื่อนายถวัลย์ พิทักษ์วงษ์ จึงได้จัดตั้งผู้นำชุมชนขึ้นซึ่งได้แก่ นายเปลี่ยน เจริญภูเขียว และมีนายพานิชย์ โสมคำ เป็นผู้ช่วยโดยเป็นหมู่บ้านสมทบหมู่บ้านวังยาว ตำบลนาหนองหุ้ม ต่อมาปี 2521 ได้มีการจัดตั้งผู้นำคนใหม่แทนคนเก่าซึ่งได้แก่ นายจันทร์ แก้วเหลา ปี พ.ศ.2526 ได้มีการจัดตั้งกิ่งอำเภอกุฉินารายณ์ขึ้น จึงได้ย้ายพื้นที่มาขึ้นกับตำบลกุฉินารายณ์ เป็นบ้านห้วยม่วงหมู่ที่ 10 ปี พ.ศ. 2532 ได้มีการยกระดับการปกครองกิ่งอำเภอกุฉินารายณ์เป็นอำเภอกุฉินารายณ์จึงได้มีการจัดตั้งหมู่บ้านห้วยม่วงเป็นตำบล และได้มีการตั้งผู้ใหญ่บ้านขึ้นซึ่งได้แก่นายจันทร์ แก้วเหลา เป็นผู้ใหญ่บ้านเป็นคนแรก

บ้านโนนสะอาด หมู่ที่ 4

ก่อนหน้านี้นี้เป็นหมู่บ้านเดียวกันกับบ้านห้วยม่วง เดิมเป็นป่าสงวนแห่งชาติและเป็นเขตรอยต่อกับอุทยานแห่งชาติภูผาม่าน เป็นที่เลี้ยงสัตว์หรือโคของบ้านปากกล้วย บ้านเชิญ บ้านวังยาว และบ้านอื่นๆ โดยจัดตั้งหมู่บ้านเมื่อปี พ.ศ. 2517 โดยการนำของนายเปลี่ยน เจริญภูเขียว นายเขียว บัวหอม นายทองมา กาฬเพชร นายทองก้อน โสมคำ นายวัน วงษ์หนู และเพื่อนอีก 7-8 คน โดยเริ่มต้นได้เข้ามาทำไร่เลื่อนลอย ในขณะนั้นรัฐบาลมีนโยบายสัมปทานป่า ประชาชนที่เข้ามาจึงได้มายึดครองเป็นที่ดินทำกินเพราะป่าถูกทำลาย ปี 2518 มีประชาชนอพยพจากถิ่นอื่นอีก 18 ครอบครัว ซึ่งได้มาจากจังหวัดปราจีนบุรี ขอนแก่น ปี 2519 ได้มีประชาชนเข้ามาเพิ่มอีก 20 ครอบครัว ทำให้ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่นสั่งการให้ป่าไม้จังหวัดขอนแก่น ได้นำเครื่องบินมาลงที่บ้านห้วยม่วง โดยมีคำสั่งว่าห้ามมิให้ประชาชนในพื้นที่ทำลายป่าไม้เพิ่มขึ้นอีก เมื่อประชาชนเข้ามาเพิ่มอีกการทำลายป่าไม้ก็มีมากขึ้น ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่นในขณะนั้นคือ นายสุจิตร์ จุลนันท์ จึงได้สั่งให้เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการไปรื้อใบปลิวให้ประชาชนออกนอกพื้นที่แต่ว่าประชาชนมีจำนวนมาก ไม่ยอมออกนอกพื้นที่เพราะประชาชนส่วนใหญ่เดือดร้อนที่ทำกิน เมื่อสถานการณ์เป็นเช่นนั้นทางราชการจึงได้ส่งตำรวจตระเวนชายแดนเข้ามาควบคุมสถานการณ์ แต่ว่าประชาชนก็ไม่ยอมออกนอกพื้นที่ เมื่อเป็นเช่นนั้นทางราชการจึงได้มีการตกลงกับประชาชนว่าไม่มีการทำลายป่าเพิ่มเติมอีก และมีการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขึ้นในปี 2520 พื้นที่ในขณะนั้นขึ้นตรงต่ออำเภอภูผาม่าน นายอำเภอภูผาม่าน ขณะนั้นชื่อนายถวัลย์ พิทักษ์วงษ์ จึงได้จัดตั้งผู้นำชุมชนขึ้นซึ่งได้แก่ นายเปลี่ยน เจริญภูเขียว และมีนายพาดิษฐ์ โสมคำ เป็นผู้ช่วยโดยเป็นหมู่บ้านสมทบหมู่บ้านวังยาว ตำบลนาหนองทุ่ม ต่อมาปี 2521 ได้มีการจัดตั้งผู้นำคนใหม่แทนคนเก่าซึ่งได้แก่นายจันทร์ แก้วเหลา ปี พ.ศ.2526 ได้มีการจัดตั้งกิ่งอำเภอภูผาม่านขึ้น จึงได้ย้ายพื้นที่มาขึ้นกับตำบลภูผาม่าน เป็นบ้านห้วยม่วงหมู่ที่ 10 ปี พ.ศ. 2532 ได้มีการยกระดับการปกครองกิ่งอำเภอภูผาม่านเป็นอำเภอภูผาม่านจึงได้มีการจัดตั้งหมู่บ้านห้วยม่วงเป็นตำบล และได้มีการตั้งผู้ใหญ่บ้านขึ้นซึ่งได้แก่นายวิไล วรสารศิริ เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก ประชาชนส่วนใหญ่อพยพมาจากอำเภอเชียงยืน อำเภอนากลาง อำเภอศรีบุญเรืองและจังหวัดมหาสารคาม ภาษาที่ใช้คือภาษาอีสาน ประเพณีวัฒนธรรมคล้ายกับบ้านห้วยม่วง

บ้านห้วยซ้อ หมู่ที่ 5

ช่วงแรกเป็นหมู่บ้านที่ขึ้นตรงต่อบ้านห้วยม่วง ต่อมาในปี 2532 ได้รับการจัดตั้งเป็นหมู่บ้านชื่อว่าบ้านห้วยซ้อเพื่อจะให้ความสัมพันธ์กับลำห้วยที่ไหลผ่านพื้นที่หมู่บ้าน โดยมีนายสวน พิมพ์ศรี เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก ประชาชนส่วนใหญ่ย้ายมาจากอำเภอพล อำเภอเชียงยืน อำเภอเปือยน้อย อำเภอนากลาง อำเภอศรีบุญเรือง ภาษาที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นภาษาอีสาน ประเพณีวัฒนธรรมคล้ายกับหมู่บ้านในตำบล

บ้านทรัพย์สมบูรณ์ หมู่ที่ 6

ช่วงแรกเป็นหมู่บ้านที่ขึ้นตรงต่อบ้านห้วยม่วง ต่อมาในปี 2532 ได้รับการจัดตั้งเป็นหมู่บ้านชื่อว่าทรัพย์ เพื่อให้มีความสัมพันธ์กับชื่อผู้นำชุมชนคนแรกที่ชวนชาวบ้านมาตั้งหมู่บ้านมีลำห้วยที่ไหลผ่านพื้นที่หมู่บ้าน โดยมีนายเจริญ พรหมโสภา เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก ประชาชนส่วนใหญ่ย้ายมาจากอำเภอฟล อำเภอยั่งยืน อำเภอย่อยน้อย อำเภอนากลาง อำเภอศรีบุญเรือง อำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ภาษาที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นภาษาอีสาน ประเพณีวัฒนธรรมก็คล้ายกับหมู่บ้านในตำบล

บ้านห้วยเตย หมู่ที่ 7

ช่วงแรกเป็นหมู่บ้านที่ขึ้นตรงต่อบ้านห้วยซ้อ ต่อมาในปี 2532 ได้รับการจัดตั้งเป็นหมู่บ้านชื่อว่าห้วยเตย เพื่อให้มีความสัมพันธ์กับตำบลห้วยม่วง โดยมีประชากรส่วนใหญ่ย้ายมาจากอำเภอฟล อำเภอยั่งยืน อำเภอย่อยน้อย อำเภอนากลาง อำเภอศรีบุญเรือง อำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ภาษาที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นภาษาอีสาน ประเพณีวัฒนธรรมก็คล้ายกับหมู่บ้านในตำบล

บ้านผาน้ำทิพย์ หมู่ที่ 8

ช่วงแรกเป็นหมู่บ้านที่ขึ้นตรงต่อบ้านห้วยซ้อ ต่อมาในปี 2540 ได้รับการจัดตั้งเป็นหมู่บ้านชื่อว่าผาน้ำทิพย์ให้มีความสัมพันธ์กับลำน้ำที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของหมู่บ้าน โดยมีประชากรส่วนใหญ่ย้ายมาจากอำเภอฟล อำเภอยั่งยืน อำเภอย่อยน้อย อำเภอนากลาง อำเภอศรีบุญเรือง อำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ภาษาที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นภาษาอีสาน ประเพณีวัฒนธรรมก็คล้ายกับหมู่บ้านในตำบล

บ้านห้วยซ้อ หมู่ที่ 9

แยกจากบ้านห้วยซ้อหมู่ที่ 5 โดยมีนายคำบ่อ โคตรชุมเป็นผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งประชากรส่วนใหญ่แยกออกจากบ้านห้วยซ้อหมู่ที่ 5 ไปอาศัยอยู่ตามที่ดินที่สวนของตนเอง

1.1.3 ข้อมูลด้านการเกษตร

ตำบลห้วยม่วงมีการรวมกลุ่มเกษตรกรจำนวน 5 กลุ่มได้แก่

1. กลุ่มเกษตรกรทำนา มีสมาชิกทั้งหมด 325 ราย ใน 9 หมู่บ้านมีเงินทุนหมุนเวียนจำนวน 50,000 บาท ใช้ในการซื้อปุ๋ยมาจำหน่ายให้สมาชิก
2. กลุ่มสมุนไพรมะบ้านทรัพย์สมบูรณ์ มีสมาชิก 43 ราย ในหมู่บ้าน มีเงินทุนหมุนเวียนจำนวน 370,000 บาท ใช้ในการผลิตและจำหน่ายสมุนไพรมะ
3. กลุ่มเกษตรกรไม้ผล มีสมาชิก 64 ราย ใน 7 หมู่บ้าน

4. กลุ่มแม่บ้านโนนสะอาด มีสมาชิก 30 ราย
5. กลุ่มแม่บ้านห้วยซ้อ มีสมาชิก 42 ราย
6. กลุ่มสมุนไพรแม่บ้านห้วยเตย มีสมาชิก 35 ราย
7. กลุ่มแม่บ้านผาน้ำทิพย์ มีสมาชิก 33 ราย

ข้อมูลการเกษตรรายหมู่บ้านของตำบลห้วยม่วง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดขอนแก่น

หมู่ ที่	ชื่อบ้าน	พื้นที่ การเกษตร (ไร่)	ข้าวนาปี	ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	อ้อย	มัน สำปะหลัง	ไม้ผล	ไม้ยืน ต้น	พืชผัก
1	ชำภูทองเหนือ	766	215	16	450	-	20	65	8
2	วังเจริญ	1,621	1,015	15	556	-	10	20	5
3	ห้วยม่วง	1,181	283	40	759	36	26	30	7
4	โนนสะอาด	727	209	30	410	10	15	47	6
5	ห้วยซ้อ	410	204	54	100	14	9	27	2
6	ทรัพย์สมบูรณ์	1,805	292	28	750	57	20	80	5
7	ห้วยเตย	3,017	1,443	89	940	270	28	240	7
8	ผาน้ำทิพย์	1,438	250	39	415	37	102	136	4
9	ห้วยซ้อ	1,641	440	52	820	156	25	142	6
รวม	9 หมู่บ้าน	11,576	4,351	353	5,200	580	255	787	50

หมายเหตุ พื้นที่เลี้ยงสัตว์ จำนวน 250 ไร่ รวมพื้นที่การเกษตร ทั้งหมด 11,826

1.1.4 ข้อมูลด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร

แหล่งน้ำทางการเกษตรตำบลห้วยม่วง มีดังนี้

1. ลำห้วยสามง่าม หมู่ที่ 1 บ้านชำภูทองเหนือ
2. ฝ่ายคึกฤทธิ์ ลำห้วยทราย หมู่ที่ 2 บ้านวังเจริญ
3. อ่างเก็บน้ำห้วยม่วง ฝ่ายบ้านปู่ หมู่ที่ 3 บ้านห้วยม่วง
4. อ่างเก็บน้ำห้วยม่วง หมู่ที่ 4 บ้านโนนสะอาด
5. ฝ่ายบ้าน ลำห้วยซ้อ หมู่ที่ 5 บ้านห้วยซ้อ
6. ฝ่ายบ้าน ลำห้วยม่วง หมู่ที่ 6 บ้านทรัพย์สมบูรณ์
7. อ่างเก็บน้ำห้วยซ้อ อ่างเก็บน้ำภูเก้าโล้น หมู่ที่ 7 บ้านห้วยเตย
8. ฝ่ายโทรเลข หมู่ที่ 8 บ้านผาน้ำทิพย์
9. อ่างเก็บน้ำห้วยข่า ลำห้วยม่วง หมู่ที่ 9 บ้านห้วยซ้อ

1.1.5 ข้อมูลด้านแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ (หรือน้ำ เพื่อการอุปโภค บริโภค)

แหล่งน้ำทางการเกษตรตำบลห้วยม่วง มีดังนี้

1. อ่างเก็บน้ำห้วยม่วง ฝายบ้านปู่ หมู่ที่ 3 บ้านห้วยม่วง
2. อ่างเก็บน้ำห้วยม่วง หมู่ที่ 4 บ้านโนนสะอาด
3. ฝายบ้าน ลำห้วยซ้อ หมู่ที่ 5 บ้านห้วยซ้อ
4. ฝายบ้าน ลำห้วยม่วง หมู่ที่ 6 บ้านทรัพย์สมบูรณ์
5. อ่างเก็บน้ำห้วยซ้อ อ่างเก็บน้ำภูเก้าโล้น หมู่ที่ 7 บ้านห้วยเตย
6. อ่างเก็บน้ำห้วยข่า หมู่ที่ 9 บ้านห้วยซ้อ

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ตำบลห้วยม่วง เป็นที่ราบเชิงเขา สลับกับที่ลุ่มน้ำธรรมชาติไหลผ่านได้แก่ ลำห้วยหมากเม่า ลำห้วยซ้อและลำห้วยทรายหรือห้วยหินลาดในฤดูแล้งน้ำไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูกพืช ฤดูแล้งแต่เกษตรกรได้ใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยม่วง และฝายห้วยซ้อ ห้วยทรายซึ่งมีปริมาณน้ำเพียงพอแก่การเพาะปลูกแต่พื้นที่ไม่มากนัก มีภูเขาล้อมรอบลักษณะดินเป็นดินเหนียวปนทราย อุ่มน้ำได้ดี บางแห่งมีหินขึ้น

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

อุณหภูมิเฉลี่ย 10 ปี ของสถานี ตรวจอากาศอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดที่ 35.5 องศาเซลเซียสและอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดที่ 10.3 องศาเซลเซียส โดยในช่วงเดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์ ในช่วงฤดูหนาวช่วงเดือนมกราคม อุณหภูมิต่ำสุดที่ 8.4 องศาเซลเซียส ซึ่งความหนาวเป็นผลต่อการปลูกพืช ทำให้พืชบางอย่างไม่เจริญงอกงาม สำหรับช่วงหน้าร้อนเดือนมีนาคม - พฤษภาคม เป็นช่วงที่มีอุณหภูมิสูง โดยเฉพาะเดือนเมษายนอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 40.5 องศาเซลเซียส โดยในช่วงฤดูหนาวถึงฤดูร้อนเป็นช่วงที่มีความแตกต่างกันมาก แต่ในช่วงฤดูฝนจะมีความแตกต่างของอุณหภูมิสูงสุด - ต่ำสุดน้อยมาก

1.4 ลักษณะของดิน

ความเหมาะสมของดินและคุณภาพของดินตำบลห้วยม่วง มีดังนี้

แผนที่การกระจายตัวของชุดดินหน่วยที่ 28,31,47,52,62

- หน่วยแผนที่ดินที่ 28** เป็นกลุ่มชุดดิน ชัยบาดาล ลพบุรี ดงลาน บุรีรัมย์ วั้งชมพู น้ำเลน สมอทอด เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวจัดในชั้นดินล่างลึกๆ อาจพบชั้นปูนมาร์ลสีดินสีดำ สีเทาเข้มหรือสีน้ำตาล อาจพบจุดปะสีน้ำตาลหรือสีแดงปนน้ำตาล แต่พบในปริมาณน้อยในช่วงดินชั้นบน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบเทือกเขาหินปูนหรือพวกหินปูนภูเขาไฟเป็นดินสีมีการระบายน้ำดี
- หน่วยแผนที่ดินที่ 31** เป็นกลุ่มดินชุดเลย วั้งไชย เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นดินเหนียวสีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลือง และสีแดง เกิดจากการพังทลายสลายตัวของหินหลายชนิด พบบริเวณที่ดินเป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดีปานกลาง ปฏิกริยาเป็นกรดปานกลางถึงเล็กน้อย ค่าความเป็นกรดประมาณ 5.6 – 6.5 ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดินหน่วยนี้ได้แก่ บริเวณที่มีความลาดชันจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของดิน ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวมักใช้ปลูกพืชไร่ ไม้ผลต่างๆ ป่าธรรมชาติมีน้อย
- หน่วยแผนที่ดินที่ 47** เป็นกลุ่มดินชุด มวกเหล็ก โคกเปิป นครสวรรค์ หินซ้อน ท่าลี่ สบปราบ โป่งน้ำร้อน ไผ่สาลี งาวเป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเหนียวหรือร่วนที่เศษหินปะปนมาก มักพบชั้นหินตื้นมากกว่า 50 ม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีน้ำตาล เกิดจากการสลายตัวของเนื้อหินละเอียด มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขาเป็นดินตื้น มีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ธรรมชาติต่ำถึงปานกลาง ปฏิกริยาเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง ค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 5.5 – 7.1
- หน่วยแผนที่ดินที่ 52** เป็นดินชุด ตาคลี ชะนัง เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวมีก้อนหินปูนหรือปูนมาร์ลปะปนอยู่มากสีดินเป็นสีดำ สีน้ำตาลหรือสีแดงพบบริเวณลาดเชิงเขาหินปูน เป็นดินตื้นถึงตื้นมาก มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงด่างแก่ มีความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 7.0 – 8.5 ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด ถั่วเหลือง และไม้ผลต่าง ๆ เช่น มะม่วง น้อยหน่า มะพร้าว ถ้าในกรณีที่พบชั้นหินปูนมาร์ลมากในระดับความลึกน้อยกว่า 25 ซม. หากนำมาใช้ปลูกพืชจะมีปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดินจะมีน้อย แต่ถ้าพบปูนมาร์ลตื้นกว่า 25 ซม. จะมีปัญหาเรื่องการไถพรวน

หน่วยแผนที่ดินที่ 62 เป็นกลุ่มดินชุด สติก วารินชำราบ ยโสธร เป็นกลุ่มดินที่ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาที่มีความลาดชันมากกว่า 35% ดินที่พบในบริเวณดังกล่าวมีทั้งดินต้นและดินลึก ลักษณะของเนื้อดิน และความอุดมสมบูรณ์ของดินแตกต่างกันไปตามสภาพธรรมชาติ แล้วชนิด หินต้นกำเนิดในบริเวณนั้นมักมีเศษก้อนหินหรือหินโผล่กระจายระเจจไป

1.5 ลักษณะของแหล่งน้ำ

1.5.1 แหล่งน้ำธรรมชาติ

ลำน้ำที่ไหลผ่านตำบลห้วยม่วง ได้แก่ ลำห้วยหมากเม่า ลำห้วยซ้อ ลำห้วยทรายเหนือ ห้วยหินลาด มีความสำคัญต่อเกษตรกรในตำบลห้วยม่วงมาก เนื่องจากต้องอาศัยลำน้ำทั้งสามสายนี้เป็นแหล่งเพาะปลูกหลักอันได้แก่ ข้าว ถั่วเหลือง แตงกวา ถั่วฝักยาว ดาวเรืองและพืชอื่นๆ อีก ลำห้วยทราย หรือหินลาดเป็นเขตกั้นระหว่างอำเภอกุฉินารายณ์และอำเภอยางชุมน้อย ที่อยู่หมู่บ้านวังยาวกับหมู่บ้านห้วยม่วงและหมู่บ้านวังเจริญ เป็นรอยต่อของตำบลห้วยม่วงกับนาหนองทุ่มของอำเภอยางชุมน้อย มีพื้นที่รับน้ำทำการเกษตรทั้งสามลำน้ำประมาณ 5,600 ไร่

1.5.2 แหล่งน้ำใต้ดิน

ตำบลห้วยม่วงส่วนใหญ่จะเป็นภูเขา เป็นหินดินดาน หินกรวด การขุดเจาะน้ำบาดาลส่วนใหญ่จะมีความลึกประมาณ 20-30 เมตร โดยกรมเร่งรัดพัฒนาชนบทจะเป็นผู้ดำเนินการขุดเจาะทุกหมู่บ้าน โดยน้ำส่วนใหญ่จะถูกนำมาใช้ในการอุปโภค ส่วนการขุดเจาะของเอกชนจะใช้ในการเกษตรไม่ว่าจะเป็นการรดผลไม้เช่นลำไย เป็นต้น

1.5.3 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

1. **อ่างเก็บน้ำห้วยม่วง** ตั้งอยู่ที่บ้านโนนสะอาดหมู่ 4 ซึ่งก่อสร้างโดยกรมชลประทานบรรจุน้ำได้ 1,000,000 ลูกบาศก์เมตร สามารถใช้ในการเกษตรและประปาหมู่บ้านได้ ในด้านการเกษตรครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 1,200 ไร่ หมู่บ้านที่รับน้ำได้แก่ หมู่บ้านวังเจริญ หมู่บ้านชำทองเหนือ หมู่บ้านห้วยม่วง หมู่บ้านโนนสะอาด ส่วนพืชที่ได้รับได้แก่ ข้าว ถั่วเหลือง แตงกวา ถั่วฝักยาวและพืชอื่นๆ

2. **อ่างเก็บน้ำห้วยข่า** เป็นอ่างเก็บน้ำที่มีลักษณะคล้ายฝาย ส่วนใหญ่ไม่ค่อยใช้ในการเกษตรสร้างไว้ใช้ในยามขาดแคลนหรือใช้ในการเกษตรเป็นบางครั้ง ตั้งอยู่บ้านห้วยซ้อ หมู่ที่ 5 อยู่ห่างจากหมู่บ้านประมาณ 3 กิโลเมตร

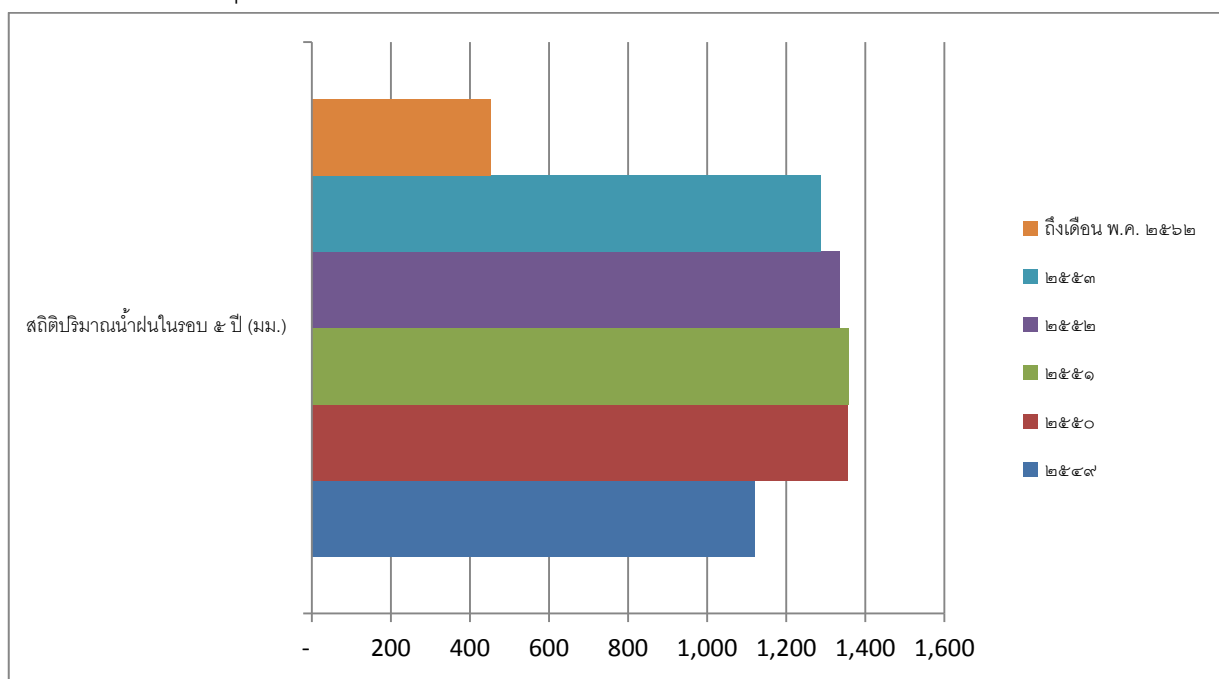
3. **อ่างเก็บน้ำห้วยเตย** ปล่อยน้ำเพื่อการเกษตรเป็นบางฤดู พืชรับน้ำได้แก่ ข้าวมีพื้นที่ประมาณ 500 ไร่ ส่วนจะเก็บไว้ใช้ในการบริโภคในยามขาดแคลน

4. **อ่างเก็บน้ำฝายบ้าน** ก่อสร้างโดยกรมชลประทาน ส่วนใหญ่จะเก็บไว้ใช้ในการบริโภคในช่วงหน้าฝน จะมีการปล่อยน้ำออกมาเพื่อทำการเกษตรโดยเฉพาะข้าว มีพื้นที่ใช้ในการเกษตรประมาณ 700 ไร่

ปริมาณน้ำฝน

สถิติปริมาณน้ำฝนในรอบ 5 ปี (มม.) ตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น ดังนี้

1. ในปี พ.ศ. 2549 มีปริมาณน้ำฝน 1,119 มม.
2. ในปี พ.ศ. 2550 มีปริมาณน้ำฝน 1,356 มม.
3. ในปี พ.ศ. 2551 มีปริมาณน้ำฝน 1,359 มม.
4. ในปี พ.ศ. 2552 มีปริมาณน้ำฝน 1,334 มม.
5. ในปี พ.ศ. 2553 มีปริมาณน้ำฝน 1,288 มม.
6. ในปี พ.ศ. 2562 มีปริมาณน้ำฝน 445 มม. จำนวนวันที่ฝนตก 35 วัน ข้อมูลถึงวันที่ 30 พฤษภาคม 2562

1.6 ลักษณะของไม้และป่าไม้

เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขา ป่าไม้ในพื้นที่เขาจะเป็นป่าดงดิบเขา สลับกับป่าไม้เบญจพรรณ ลักษณะทั่วไปเป็นป่าโปร่ง พื้นที่ป่าไม้ไม่รกไม่ทึบ มีไม้ไผ่ชนิดต่างๆ ขึ้นอยู่มาก ที่เป็นที่ราบหรือตามเนิน จะผลัดใบในฤดูแล้ง

2. ด้านการเมือง/การปกครอง

2.1 เขตการปกครอง

ตำบลห้วยม่วง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้าน ดังนี้

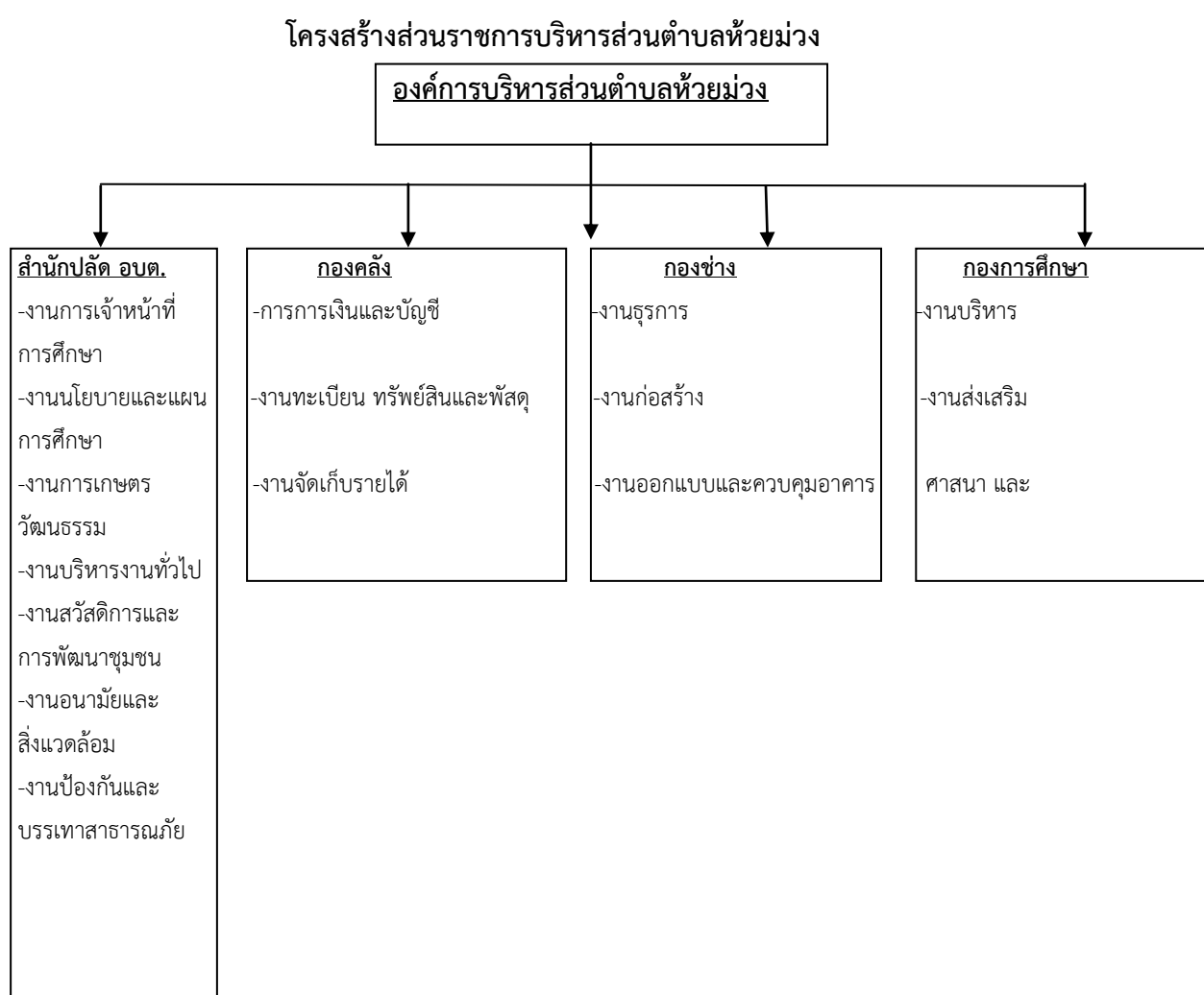
ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ ที่	ชื่อผู้นำหมู่บ้าน	ตำแหน่ง	โทรศัพท์ติดต่อ
บ้านชำภูทองเหนือ	1	นางบัวไข พนมภูมิ	ผู้ใหญ่บ้าน ม. 1	0879463655
		นายจิตร วงษ์ทอง	ผช.ผญ. ม. 1	
		นายประวิทย์ โพนหลง	ผช.ผญ. ม. 1	
		นายอภิชาติ ภูมิมา	ผช.ผญ. ม. 1	
บ้านวังเจริญ	2	นายไหว อ่อนสา	ผู้ใหญ่บ้าน ม. 2	0854639253
		นายวิรัช เค้นา	ผช.ผญ. ม. 2	
		นายประสิทธิ์ ลีคะ	ผช.ผญ. ม. 2	
บ้านห้วยม่วง	3	นายอเนกชา กุลบุตร	ผู้ใหญ่บ้าน ม. 3	0885639481
		นางปาลวิทย์ กุลบุตร	ผช.ผญ. ม. 3	
		นายสุรัชย์ กองจร	ผช.ผญ. ม. 3	
		นายทวี บางบุญยืน	ผช.ผญ. ม. 3	
บ้านโนนสะอาด	4	นายสมพร วรสารศิริ	ผู้ใหญ่บ้าน ม. 4	0616415441
		นายวิเลิศ กองจร	ผช.ผญ. ม. 4	
		นางก้าน สีหาเวช	ผช.ผญ. ม. 4	
		นายสุรเดช มุนนธ์	ผช.ผญ. ม. 4	
บ้านห้วยซ้อ	5	นางพิกุล ทันวงษา	ผู้ใหญ่บ้าน ม. 5	0843908027
		นางกองพันธ์ งามพลทอง	ผช.ผญ. ม. 5	
		นายสัญญา ทนทาน	ผช.ผญ. ม. 5	
บ้านทรัพย์สมบูรณ์	6	นายเกรียงไกล การภา	ผู้ใหญ่บ้าน ม. 6	0854358365
		นายชวน สร้อยคำ	ผช.ผญ. ม. 6	
		นายเทียนชัย ยศธสาร	ผช.ผญ. ม. 6	
		นางสายสวาท ทาดา	ผช.ผญ. ม. 6	
		นายธีรวัฒน์ ศรีเชียงสา	สารวัตรกำนัน	

ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ ที่	ชื่อผู้นำหมู่บ้าน	ตำแหน่ง	โทรศัพท์ติดต่อ
บ้านห้วยเตย	7	นายพงษ์พัทธ์ น้อยสิม	ผู้ใหญ่บ้าน ม. 7	0801801048
		นายประยัด มูลหา	ผช.ผญ. ม. 7	
		นายไวไฟ นครขวาง	ผช.ผญ. ม. 7	
		นายอดุลย์ พาพलगาม	ผช.ผญ. ม. 7	
บ้านผาน้ำทิพย์	8	นายเฉลิม ทาตา	กำนัน ต.ห้วยม่วง	0636342593
		นายบุญธรรม บุญเกิด	ผช.ผญ. ม. 8	
		นายวันลบ บรรหาร	ผช.ผญ. ม. 8	
		นายการณ์ ภูมิจันทร์ทิก	สารวัตรกำนัน	
บ้านห้วยซ้อ	9	นายจำเนียร สมิใหญ่	ผู้ใหญ่บ้าน ม. 9	0803847473
		นายสำเนียง อุดทา	ผช.ผญ. ม. 9	
		นายพัน ทุ่มโนน	ผช.ผญ. ม. 9	

ทำเนียบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
1	นายวัชรพงษ์ โวลา	ประธานสภา อบต.	089-2787017
2	นายธนโชติ ศรีวานิช	รองประธาน สภา อบต.	085-7538357
3	นายวิเชียร คำผาเคน	สมาชิกสภา อบต.ม.1	087-5106155
4	นางคำนาง นามวงศ์	สมาชิกสภา อบต.ม.1	085-7582879
5	นายสัมฤทธิ์ ปาละพิมพ์	สมาชิกสภา อบต.ม.2	080-0062613
6	นายวิเชียร กำศรี	สมาชิกสภา อบต.ม.2	088-7369542
7	นายสมศักดิ์ ธรรมโย	สมาชิกสภา อบต.ม.3	080-1810982
8	นางสายฝน พันธุ์จำรูญ	สมาชิกสภา อบต.ม.3	093-4687807
9	นางเขียว วงษ์สิงห์	สมาชิกสภา อบต. ม.4	089-8429736
10	นางลำताल จันตะคุณ	สมาชิกสภา อบต.ม.4	081-0536865
11	นายภานุ สองคอน	สมาชิกสภา อบต.ม.5	089-0885185
12	นางภิราชลักษณ์ ชัยยะปราบ	สมาชิกสภา อบต.ม.7	086-2749510

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
13	นายสงัด จันอุบ	สมาชิกสภา อบต.ม.7	091-3614473
14	นายบุญเลิศ พาแก่น้อย	สมาชิกสภา อบต.ม.8	061-1619568
15	นายพรชัย โคตรสมบัติ	สมาชิกสภา อบต.ม.8	081-0512611
16	นายวีระยุทธ กุลาสา	สมาชิกสภา อบต.ม.9	085-4548572
17	นางอำพร โคตรชุม	สมาชิกสภา อบต.ม.9	087-9475687

รายชื่อบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
1	นายพงษ์ศักดิ์ คำกุกญา	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	087-2244603
2	นายนเรศ ชมจันทร์	รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	096-7812947
3	จำเริญวิทยา ชานนท์	หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	081-9655488
4	นางสาวนรินทร์สิริ ไชยราษฎร์	ผู้อำนวยการกองคลัง	080-7411409
5	นายศราวุธ ศรีพัก	นักพัฒนาชุมชนชำนาญการ	095-1686185
6	นางสาวนิภาพร แพงทอง	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ	095-2679649
7	นายฉลอง สำราญเนตร	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป	093-7286980
8	สิบเอกธวัชชัย ไกรสร	เจ้าพนักงานธุรการ	086-7505139
9	พ.จ.อ.เทอดเกียรติ ศรีอุบล	เจ้าพนักงานธุรการ	098-1016284
10	นายณัฐพงษ์ ปัญญาเจริญผล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	095-6609451
11	นางสาวศุภนุช เชื้อไพบูลย์	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน	085-7611855
12	นางสาวมลฤดี แก้วคำ	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ	081-1841522
13	นางสาวทองทิพย์ เล็กนอก	ผู้ช่วยนักวิเคราะห์นโยบายและแผน	092-4603513
14	นางสาวเพ็ญญา เหล่าสา	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้	085-4647657
15	นางสาวน้ำฝน กลิ่นหอม	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี	087-2287366
16	นายนรินทร์ บุตรพรม	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานพัสดุ	084-9552972
17	นายมรกต บุตรสูงเนิน	ผู้ช่วยนายช่างโยธา	093-5727155
18	นางสาวพัชรินทร์ ปุลา	ผู้ช่วยนักวิชาการสาธารณสุข	095-3053178
19	นางสาวนิชาภา ศรีอุบล	ผู้ช่วยนักวิชาการศึกษา	094-2767878
20	นายสมจิตร สาบุตร	นักการภารโรง	
21	นายบรรจง เขตชาลี	พนักงานขับรถบรรทุกขยะ	
22	นายบุญมา จันทร์ปัญญา	พนักงานประจํารถขยะ	

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
23	นายใบ วงศ์นิคม	พนักงานขับรถบรรทุกขยะ	
24	นายสุรัตน์ คำหนองไผ่	พนักงานขับรถบรรทุกขยะ	
25	นายพิทยา นครขวาง	พนักงานขับรถบรรทุกขยะ	
26	นายสำเนียง ศรีทองนาค	พนักงานขับรถยนต์ส่วนกลาง	
27	นายสุเมตร ศรีพุทธเคน	คนงาน	
28	นายคำสิงห์ ทงทะลาย	พนักงานจ้างเหมาบริการคนพิการ	
29	นายสุวิทย์ ประเสริฐสัง	พนักงานจ้างเหมาบริการคนพิการ	
30	นางประคอง แสงสีงาม	พนักงานจ้างเหมาบริการคนพิการ	
31	นายอาทิตย์ ศรีสมบูรณ์	พนักงานจ้างเหมาบริการคนพิการ	
32	นางสาวจันทร์เพ็ญ แสนแก้ว	พนักงานจ้างเหมาบริการคนพิการ	
33	นางสุจารีย์ จำปาทอง	ครู	
34	นางสาวรจนา เรืองหา	ครู	
35	นางสายฝน ทานะแสน	ครู	
36	นางพิจิตรา สุดตะนา	ผู้ดูแลเด็ก	
37	นางสาวอุไร สุขเกษม	ครู	
38	นางสาวทุเรียน ไชยสิทธิ์	ครูผู้ดูแลเด็ก	
39	นางสาวอะนุกูล เด่นดวง	ผู้ดูแลเด็ก	
40	นายสมร เทพศิริ	พนักงานจ้างเหมาดับเพลิง	
41	นายณัฐวุฒิ แสนวัง	พนักงานจ้างเหมาดับเพลิง	
42	นายอรุณ แดงนาเพียง	พนักงานจ้างเหมาดับเพลิง	
43	นายชัยศักดิ์ สงมา	พนักงานจ้างเหมาดับเพลิง	
44	นายเดชา แวดโธสง	พนักงานจ้างเหมา กู้ชีพ – กู้ภัย	

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
45	นายชาญณรงค์ ผาสุก	พนักงานจ้างเหมา กู้ชีพ – กู้ภัย	
46	นายกฤษณะ ชาภูธร	พนักงานจ้างเหมา กู้ชีพ – กู้ภัย	
47	นายภูมินทร์ พุฒตา	พนักงานจ้างเหมา กู้ชีพ – กู้ภัย	
48	นางพิราวรรณ ชมจันทร์	พนักงานจ้างเหมา กองช่าง	
49	นางสาวกมลนิตย์ คำศรี	พนักงานจ้างเหมา กองคลัง	
50	นางรินนา สินธร	แม่บ้าน	
51	นางราตรี สาบุตร	แม่บ้าน ศพด. ห้วยซ้อ	
52	นางสาวอริชา กาดนอก	พนักงานจ้างเหมา	
53	นายวรลักษณ์ ศิริ	พนักงานจ้างเหมา กองช่าง	
54	นายประเสริฐ โวลา	พนักงานจ้างเหมา กู้ชีพ – กู้ภัย	
55	นายสง่า ภูสิงขร	พนักงานจ้างเหมา กู้ชีพ – กู้ภัย	
56	นางสาวรัตนพร ดั่งคำจันทร์	พนักงานจ้างเหมา	
57	นางสาวระพีพรรณ ณะศรี	พนักงานจ้างเหมา	

รายชื่อคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์
1	นายคมเพชร ครสิงห์	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	084-4257595
2	นายเวียงไชยชนะ พลแสน	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	093-0806705
3	นายบุญแถม โคตรชุม	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	080-1938506
4	นายอาทิตย์ แท่งทอง	เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	095-6631871

ทำเนียบปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล	ปี พ.ศ.
1	นายนิรันดร์ โยทองยศ	2540 – 2543
2	จำเริญยุทธนา ตาบ่านคู่	2543 – 2544
3	นางสาวสุภาวรรณ สิทธิขุน	2544 – 2547
4	นายเจตนิพิธ เชาวระชิรนนท์	2547 – 2549
5	สืบทำรวจโทชชาติ งามพรม	2549 – 2552
6	นายพงษ์ศักดิ์ คำภูญา	2553 – ปัจจุบัน

ทำเนียบนายก องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล	ปี พ.ศ.
1	นายยุทธพงษ์ ทันงษา	2546 – 2548
2	นายสาคร เด่นดวง	2549 – 2552
3	นายวิไล วรสารศิริ	2552 – 2556
4	นายคมเพชร ครสิงห์	2556 – ปัจจุบัน

2.2 การเลือกตั้ง

เขตการเลือกตั้งที่ 6 ประกอบด้วย [อำเภอภูพาน](#) [อำเภอชุมแพ](#) และ [อำเภอสีชมพู](#) (เฉพาะ ตำบลนาจาน ตำบลซ้ายาง ตำบลภูพาน และตำบลหนองแดง)

ตำบลห้วยม่วง แบ่งเขตการเลือกตั้ง ออกเป็น 11 หน่วย มีดังนี้

1. หน่วยเลือกตั้งที่ 1 ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านชำภูทองเหนือ
2. หน่วยเลือกตั้งที่ 2 ได้แก่ หมู่ที่ 2 บ้านวังเจริญ
3. หน่วยเลือกตั้งที่ 3 ได้แก่ หมู่ที่ 3 บ้านห้วยม่วง
4. หน่วยเลือกตั้งที่ 4 ได้แก่ หมู่ที่ 4 บ้านโนนสะอาด
5. หน่วยเลือกตั้งที่ 5 ได้แก่ หมู่ที่ 5 บ้านห้วยซ้อ
6. หน่วยเลือกตั้งที่ 6 ได้แก่ หมู่ที่ 6 บ้านทรัพย์สมบูรณ์
7. หน่วยเลือกตั้งที่ 7 ได้แก่ หมู่ที่ 6 บ้านทรัพย์สมบูรณ์
8. หน่วยเลือกตั้งที่ 8 ได้แก่ หมู่ที่ 7 บ้านห้วยเตย
9. หน่วยเลือกตั้งที่ 9 ได้แก่ หมู่ที่ 7 บ้านห้วยเตย
10. หน่วยเลือกตั้งที่ 10 ได้แก่ หมู่ที่ 8 บ้านผาน้ำทิพย์
11. หน่วยเลือกตั้งที่ 11 ได้แก่ หมู่ที่ 9 บ้านห้วยซ้อหมู่ 9

หมู่บ้าน	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 (คน)	จำนวนประชากร รวม (คน)
หมู่ที่ 1 บ้านชำภูทอง	584	787
หมู่ที่ 2 บ้านวังเจริญ	342	450
หมู่ที่ 3 บ้านห้วยม่วง	733	938
หมู่ที่ 4 บ้านโนนสะอาด	693	904
หมู่ที่ 5 บ้านห้วยซ้อ	719	906
หมู่ที่ 6 บ้านทรัพย์สมบูรณ์	950	1,206
หมู่ที่ 7 บ้านห้วยเตย	925	1,227
หมู่ที่ 8 บ้านผาน้ำทิพย์	372	487
หมู่ที่ 9 บ้านห้วยซ้อ	390	530
รวม	5,708	7,435

ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น เขตการเลือกตั้งที่ 6 ประจำปี พ.ศ. 2562
ผู้ได้รับการเลือกตั้ง **นายสิงหนณ ดินาง** สังกัดพรรคการเมือง **พรรคเพื่อไทย**

3. ประชากร

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

หมู่บ้าน	ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม
ตำบลห้วยม่วง	2,019	3,716	3,721	7,437
หมู่ที่ 1 บ้านชำภูทองเหนือ	192	389	397	786
หมู่ที่ 2 บ้านวังเจริญ	108	226	223	449
หมู่ที่ 3 บ้านห้วยม่วง	271	470	474	944
หมู่ที่ 4 บ้านโนนสะอาด	254	423	483	906
หมู่ที่ 5 บ้านห้วยซ้อ	251	482	422	904
หมู่ที่ 6 บ้านทรัพย์สมบูรณ์	332	617	587	1,204
หมู่ที่ 7 บ้านห้วยเตย	307	622	610	1,232
หมู่ที่ 8 บ้านผาน้ำทิพย์	152	215	270	485
หมู่ที่ 9 บ้านห้วยซ้อ	152	272	255	527

ข้อมูล ณ วันที่ 30 พฤษภาคม 2562

3.2 ช่วงอายุและจำนวนประชากร

ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยกลางคนช่วงอายุ 35 – 55 ปี แนวโน้มก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยแล้วอย่างรวดเร็วและรุนแรง ซึ่งผู้ที่ได้รับผลกระทบคือ คนวัย 40 ถึง 50 ปี ในปัจจุบัน ที่จะเป็นผู้สูงอายุในอนาคต ความสำเร็จในการคุมกำเนิดของประเทศไทย ทำให้อัตราการเกิดลดลงเป็นอย่างมาก นับตั้งแต่ พ.ศ. 2513 จนถึงปัจจุบัน ประกอบกับความก้าวหน้าทางการแพทย์และระบบสาธารณสุข ทำให้คนไทยมีอายุยืนยาวมากขึ้น เฉลี่ย 77 ปี

4. สภาพทางสังคม

4.1 การศึกษา

ตำบลห้วยม่วง มีโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการ ดังนี้

1. โรงเรียนบ้านทรัพย์สมบูรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน นายเสน่ห์ โคตา

สังกัดสำนักงานเขตการพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

นักเรียน	ชาย(คน)	หญิง(คน)	รวม
อนุบาล 1 (ชื่อเดิม อนุบาล 3 ขวบ)	0	0	0
อนุบาล 2 (ชื่อเดิม อนุบาล 1)	15	8	23
อนุบาล 3 (ชื่อเดิม อนุบาล 2)	18	13	31
รวมระดับอนุบาล	<u>33</u>	<u>21</u>	<u>54</u>
ประถมศึกษาปีที่ 1	22	13	35
ประถมศึกษาปีที่ 2	9	15	24
ประถมศึกษาปีที่ 3	22	14	36
ประถมศึกษาปีที่ 4	15	21	36
ประถมศึกษาปีที่ 5	13	15	28
ประถมศึกษาปีที่ 6	12	12	24
รวมระดับประถมศึกษา	<u>96</u>	<u>91</u>	<u>187</u>
รวมทั้งสิ้น	<u>129</u>	<u>112</u>	<u>241</u>

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2562

2. โรงเรียนซีพอนุสรณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ว่าที่ร้อยตรีประวิทย์ ทิพฤตธี
สังกัดสำนักงานเขตการพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

ลำดับที่	ชั้น	จำนวนนักเรียน		
		ชาย	หญิง	รวม
ระดับก่อนประถมศึกษา				
1	อนุบาลปีที่ 1	3	1	4
2	อนุบาลปีที่ 2	9	10	19
3	อนุบาลปีที่ 3	8	4	12
รวมระดับก่อนประถม		<u>20</u>	<u>15</u>	<u>35</u>
ระดับประถมศึกษา				
4	ประถมศึกษาปีที่ 1	8	9	17
5	ประถมศึกษาปีที่ 2	12	9	21
6	ประถมศึกษาปีที่ 3	6	9	15
7	ประถมศึกษาปีที่ 4	12	5	17
8	ประถมศึกษาปีที่ 5	6	7	13
9	ประถมศึกษาปีที่ 6	11	7	18
รวมระดับประถมศึกษา		<u>55</u>	<u>46</u>	<u>101</u>
รวมทั้งสิ้น		<u>65</u>	<u>61</u>	<u>136</u>

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 30 พฤษภาคม 2562

3. โรงเรียนบ้านชำภูทอง ผู้อำนวยการโรงเรียน นายวิมล ศรีบุตรตา
สังกัดสำนักงานเขตการพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

ลำดับที่	ชั้น	จำนวนนักเรียน		
		ชาย	หญิง	รวม
ระดับก่อนประถมศึกษา				
1	อนุบาลปีที่ 1	-	-	-
2	อนุบาลปีที่ 2	2	3	5

รวมระดับก่อนประถม		<u>2</u>	<u>3</u>	<u>5</u>
ระดับประถมศึกษา				
3	ประถมศึกษาปีที่ 1	5	9	14
4	ประถมศึกษาปีที่ 2	4	5	9
5	ประถมศึกษาปีที่ 3	3	3	6
6	ประถมศึกษาปีที่ 4	7	6	13
7	ประถมศึกษาปีที่ 5	4	6	10
8	ประถมศึกษาปีที่ 6	5	6	11
รวมระดับประถมศึกษา		<u>28</u>	<u>35</u>	<u>63</u>
รวมทั้งสิ้น		<u>30</u>	<u>38</u>	<u>68</u>

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 30 พฤษภาคม 2562

4. ศูนย์เด็กเล็กก่อนวัยเรียน

นักเรียน	ชาย(คน)	หญิง(คน)	รวม
ศูนย์เด็กเล็กก่อนวัยเรียนบ้านห้วยซ้อ			
อายุ 2 ปี ขึ้นไป	16	14	30
อายุ 3 ปี ขึ้นไป	19	19	38
รวมทั้งสิ้น	<u>35</u>	<u>33</u>	<u>68</u>
ศูนย์เด็กเล็กก่อนวัยเรียนบ้านชำภูทอง	<u>29</u>	<u>16</u>	<u>45</u>

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 30 พฤษภาคม 2562

4.2 สาธารณสุข

ตำบลห้วยม่วง มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลห้วยม่วง จำนวน 1 แห่ง มีเจ้าหน้าที่ 4 คน เฉลี่ยเจ้าหน้าที่ต่อจำนวนประชากร 1/1,823 คน

- ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 1 คน คือ นายเอกรัฐ ทรน่าน
- เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 5 คน คือ นางสาวแสงเทียน โสโพธิ์, นายภูวนาถ ศรีสุธรรม, นางสาววรินทร์ ก้อนแหวน, นายสกล โคตรสมบัติ และ นางเชษฐนา วราโพธิ์

4.3 อาชญากรรม/ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- ศูนย์ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและระงับอัคคีภัย จำนวน 1 แห่ง
- ตำรวจ จำนวน 1 แห่ง
- ศูนย์อาสาสมัครตำรวจบ้าน จำนวน 1 แห่ง

4.4 ยาเสพติด

- ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 1 แห่ง
- หมู่บ้านอาสาป้องกันหมู่บ้าน จำนวน 3 แห่ง

4.5 การสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง ได้รับคัดเลือกจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้เป็น “ตำบลต้นแบบด้านการพัฒนาสังคมและสังคมสงเคราะห์”

ข้อมูลผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ป่วยเอดส์ ในตำบลห้วยม่วง

หมู่	ชื่อหมู่บ้าน	ประเภทผู้รับสวัสดิการฯ			เงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด
		ผู้สูงอายุ	คนพิการ	ผู้ป่วยเอดส์	
1	บ้านชำภูทองเหนือ	85	19	0	
2	บ้านวังเจริญ	62	26	0	
3	บ้านห้วยม่วง	135	33	3	
4	บ้านโนนสะอาด	115	24	3	
5	บ้านห้วยซ้อ	129	34	0	
6	บ้านทรัพย์สมบูรณ์	188	51	6	
7	บ้านห้วยเตย	130	36	0	
8	บ้านผาน้ำทิพย์	42	19	1	
9	บ้านห้วยซ้อ	62	21	3	
รวม		944	261	16	214

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 30 พฤษภาคม 2562

5. ระบบบริการพื้นฐาน

5.1 การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมติดต่อระหว่างตำบลห้วยม่วงกับอำเภอภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น มีถนนที่ใช้สัญจรติดต่อ 3 สาย

1. ถนนสาย บ้านโนนสะอาด - บ้านชำภูทองเหนือ - อำเภอภูผาม่าน
2. ถนนสาย บ้านวังเจริญ - บ้านสว่างโนนสูง - อำเภอภูผาม่าน
3. ถนนสาย บ้านห้วยม่วง - บ้านวังยาว - บ้านนาหนองพุ่ม - อำเภอชุมแพ

การคมนาคมภายในตำบลส่วนใหญ่เป็นถนนลูกรังและคอนกรีตเสริมเหล็ก มีถนนภายในหมู่บ้านที่เป็นถนนลาดยางหรือถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก 9 หมู่บ้าน คือหมู่ที่ 1,2,3,4,5,6,7,8,9 และถนนระหว่างหมู่บ้าน 1 สายคือ ถนนสายบ้านห้วยม่วง - บ้านห้วยเตย

5.2 การไฟฟ้า

การไฟฟ้า ตำบลห้วยม่วงมีไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน ซึ่งจำนวนประชากรที่ใช้ไฟฟ้ามีทั้งหมด 6,000 – 6,500 คน

5.3 การประปา

การประปา ตำบลห้วยม่วงมีประปาใช้ทั้ง 9 หมู่บ้าน เป็นน้ำประปาที่ไม่ค่อยสะอาด แต่พอใช้ได้และบางส่วนใช้น้ำจากธรรมชาติ ซึ่งได้แก่ลำห้วย 4 สาย แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น คือ ฝาย 1 แห่ง บ่อโยกบาดาล 23 แห่งและอ่างเก็บน้ำ 3 แห่ง

6. ระบบเศรษฐกิจ

6.1 การเกษตร

พื้นที่การเกษตรตำบลห้วยม่วง จำนวน 11,826 ไร่ แยกเป็น

6.1.1 พื้นที่ทำนา	จำนวน	4,351	ไร่
6.1.2 พื้นที่ปลูกอ้อย	จำนวน	5,200	ไร่
6.1.3 พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง	จำนวน	580	ไร่
6.1.4 พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	จำนวน	353	ไร่
6.1.5 พื้นที่ปลูกไม้ผล	จำนวน	255	ไร่
6.1.6 พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น	จำนวน	787	ไร่
6.1.7 พื้นที่ปลูกพืชผัก	จำนวน	50	ไร่
6.1.8 พื้นที่เลี้ยงสัตว์	จำนวน	250	ไร่

6.2 การประมง

ที่	ชนิดปลา	ผลผลิต ต่อบ่อ / ต่อรุ่น	ราคาจำหน่าย บาท / กก.	ต้นทุนการผลิต ต่อบ่อ / ต่อรุ่น	ระยะเวลา การผลิต	
1	ตะเพียน , นิล	500 กก. / รุ่น	55 / กก.	18,000	8 –10 เดือน	- หมู่บ้าน / ตำบล ตลาด /อ.ชุมแพ
2	ปลาดุก	5,000 กก. / รุ่น	30 / กก.	88,000	5 เดือน	- หมู่บ้าน / ตำบล ตลาด /อ.ชุมแพ

6.3 การปศุสัตว์

ลักษณะการประกอบการเลี้ยงเป็นการเลี้ยงในครัวเรือน สัตว์ที่เลี้ยงได้แก่

โค ได้แก่ โคเนื้อลูกผสมบรามัน

สุกร ได้แก่ ลาร์จไวท์, แลนเรซ

เป็ด ได้แก่ เป็ดเทศ เป็ดบาบารี เป็ดพื้นเมือง

ไก่ ได้แก่ ไก่พื้นเมือง ไก่เนื้อลูกผสม

6.4 การบริการ

มีการบริการด้านสถาบันการเงิน ที่บ้านผาน้ำทิพย์ หมู่ที่ 8 และบ้านห้วยเตย หมู่ที่ 7

6.5 การท่องเที่ยว

เนื่องจากพื้นที่ตำบลห้วยม่วงเป็นที่ราบเชิงเขา จึงมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ

ดังนี้

แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำห้วยม่วง

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ วัดเขาสามยอต วัดผาน้ำทิพย์

6.7 การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพตำบลห้วยม่วง

- 6.7.1 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรขมิ้น
- 6.7.2 กลุ่มอนุรักษ์ควายไทย
- 6.7.3 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมไม้ไผ่
- 6.7.4 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนปลูกหน่อไม้ฝรั่ง
- 6.7.5 กลุ่มวิสาหกิจชุมชนปลูกอ้อยเชิงธุรกิจห้วยซ้อ
- 6.7.6 กลุ่มอนุรักษ์โค กระบือ
- 6.7.7 กลุ่มเลี้ยงไส้เดือนดิน

รายชื่อวิสาหกิจชุมชน ที่ได้รับการอนุมัติการจดทะเบียนในตำบลห้วยม่วง จำนวน 34 กลุ่ม ดังนี้

- 1. วิสาหกิจชุมชนทรัพย์สมบูรณ์บ้านไถ
- 2. วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านผาน้ำทิพย์
- 3. วิสาหกิจชุมชนชาเขียวใบหม่อน ตรา999
- 4. วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรขมิ้นบ้านห้วยเตย
- 5. วิสาหกิจชุมชนเครื่องดื่มสมุนไพรสำเร็จรูป
- 6. วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านห้วยซ้อมิตรสัมพันธ์
- 7. วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรใบหม่อนทรัพย์ทอง
- 8. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรบ้านผาน้ำทิพย์
- 9. วิสาหกิจชุมชนเย็บผ้าบ้านห้วยซ้อ
- 10. วิสาหกิจชุมชนปลูกอ้อยเชิงธุรกิจห้วยซ้อ
- 11. วิสาหกิจชุมชนกองทุนหมุนเวียนเพื่อการศึกษา ตำบลห้วยม่วง
- 12. วิสาหกิจชุมชนทอเสื่อพื้นบ้านผาน้ำทิพย์
- 13. วิสาหกิจชุมชนเกษตรก้าวหน้าโนนสะอาด
- 14. วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมไม้ไผ่ผาน้ำทิพย์
- 15. วิสาหกิจชุมชนโซฟาไม้ไผ่บ้านห้วยเตย
- 16. วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมทำวิกผมวังเจริญ
- 17. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงปลาในกระชังทรัพย์สมบูรณ์
- 18. วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์รากไม้ห้วยม่วง
- 19. วิสาหกิจชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงผาน้ำทิพย์
- 20. วิสาหกิจชุมชนทอเสื่อก็กมื่อทองห้วยซ้อ

21. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ตำบลห้วยม่วง
22. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพผลิตภัณฑชาเขียวใบหม่อน
23. วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรสมบูรณ์ค่างคาว
24. วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรชนิดบ้านห้วยซ้อ
25. วิสาหกิจชุมชนเพาะเห็ดบ้านห้วยเตย
26. วิสาหกิจชุมชนเจริญผลบ้านทรัพย์สมบูรณ์
27. วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสานบ้านห้วยเตย
28. วิสาหกิจชุมชนปลูกอ้อยบ้านห้วยม่วง
29. วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมบ้านห้วยม่วงหมู่ที่ 3
30. วิสาหกิจชุมชนโรงสีชุมชนบ้านผาน้ำทิพย์
31. วิสาหกิจชุมชนเครื่องดื่มสมุนไพรสำเร็จรูปตราเขาสามยอด
32. วิสาหกิจชุมชนดอกไม้ประดิษฐ์บ้านชำภูทองเหนือ
33. วิสาหกิจชุมชนการเลี้ยงโค-กระบือบ้านโนนสะอาด
34. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกกล้วยหอมทองบ้านผาน้ำทิพย์

6.8 แรงงาน

แรงงานส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานภาคการเกษตร เช่นรับจ้างตัดอ้อย และรับจ้างเกี่ยวข้าว

7. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

7.1 การนับถือศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีเป็นส่วนน้อยที่นับถือศาสนาอื่น เช่น ศาสนาคริสต์

7.2 ประเพณีและงานประจำปี

ตำบลห้วยม่วง มีประเพณีประจำท้องถิ่น ดังนี้

- 7.2.1 ประเพณีบุญบั้งไฟ จัดประเพณีทุกปีประมาณเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน
- 7.2.2 ประเพณีบุญบ้านปู่ จัดขึ้นทุกปีในเดือนเมษายน-มิถุนายน สถานที่ปู่หลุบบ้านห้วยเตย หมู่ที่ 7
- 7.2.3 ประเพณีบุญเบิกบ้าน จัดทุกปีในแต่ละหมู่บ้าน
- 7.2.4 ประเพณีไหว้บวงสรวงพ่ออิทธิพล บ้านทรัพย์สมบูรณ์ หมู่ที่ 6

7.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชาวตำบลห้วยม่วง มีภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เกิดจากการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาแปรรูป เช่น การแปรรูปสมุนไพรขมิ้น การผลิตลำไยนอกฤดู การใช้ตาข่ายดักศัตรูพืช การแปรรูปหน่อไม้ เป็นต้น

ภาษาถิ่น ใช้ภาษาอีสาน

7.4 สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

ตำบลห้วยม่วงมีสินค้าพื้นบ้าน คือสมุนไพรขมิ้น และมีสินค้าทางการเกษตร เช่น ลำไย แก้วมังกร หน่อไม้ฝรั่ง เป็นต้น

ของที่ระลึก มีสินค้าที่กลุ่มอาชีพจัดทำจำหน่าย คือ กระปุกออมสินไม้ไผ่

8. ทรัพยากรธรรมชาติ

8.1 น้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติ

ลำน้ำที่ไหลผ่านตำบลห้วยม่วง ได้แก่ ลำห้วยหมากเม่า ลำห้วยซ้อ ลำห้วยทรายเหนือ ห้วยหินลาด มีความสำคัญต่อเกษตรกรในตำบลห้วยม่วงมาก เนื่องจากต้องอาศัยลำน้ำทั้งสามสายนี้เป็นแหล่งเพาะปลูกหลักอันได้แก่ ข้าว ถั่วเหลือง แตงกวา ถั่วฝักยาว ดาวเรืองและพืชอื่นๆ อีก ลำห้วยทราย หรือหินลาดเป็นเขตกันระหว่างอำเภอภูพานและอำเภอภูพาน ที่อยู่หมู่บ้านวังยาว กับหมู่บ้านห้วยม่วงและหมู่บ้านวังเจริญ เป็นรอยต่อของตำบลห้วยม่วงกับตำบลนาหนองทุ่ม ของอำเภอชุมแพ มีพื้นที่รับน้ำทำการเกษตรทั้งสามลำน้ำประมาณ 5,600 ไร่

แหล่งน้ำใต้ดิน

ตำบลห้วยม่วงส่วนใหญ่จะเป็นภูเขา เป็นหินดินดาน หินกรวด การขุดเจาะน้ำบาดาลส่วนใหญ่จะมีความลึกประมาณ 20-30 เมตร โดยกรมเร่งรัดพัฒนาชนบทจะเป็นผู้ดำเนินการขุดเจาะทุกหมู่บ้าน โดยน้ำส่วนใหญ่จะถูกนำมาใช้ในการอุปโภค ส่วนการขุดเจาะของเอกชนจะใช้ในการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นการรดผลไม้เช่นลำไย เป็นต้น

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

1. **อ่างเก็บน้ำห้วยม่วง** ตั้งอยู่ที่บ้านโนนสะอาดหมู่ 4 ซึ่งก่อสร้างโดยกรมชลประทานบรรจุน้ำได้ 1,000,000 ลูกบาศก์เมตร สามารถใช้ในการเกษตรและประปาหมู่บ้านได้ ในด้านการเกษตรครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 1,200 ไร่ หมู่บ้านที่รับน้ำได้แก่ หมู่บ้านวังเจริญ หมู่บ้านชำทองเหนือ หมู่บ้านห้วยม่วง หมู่บ้านโนนสะอาด ส่วนพืชที่ได้รับได้แก่ ข้าว ถั่วเหลือง แตงกวา ถั่วฝักยาวและพืชอื่นๆ

2. **อ่างเก็บน้ำห้วยข่า** เป็นอ่างเก็บน้ำที่มีลักษณะคล้ายฝาย ส่วนใหญ่ไม่ค่อยใช้ในการเกษตรสร้างไว้ใช้ในยามขาดแคลนหรือใช้ในการเกษตรเป็นบางครั้ง ตั้งอยู่บ้านห้วยซ้อหมู่ที่ 5 อยู่ห่างจากหมู่บ้านประมาณ 3 กิโลเมตร

3. **อ่างเก็บน้ำห้วยเตย** ปล่องน้ำเพื่อการเกษตรเป็นบางฤดู พืชรับน้ำได้แก่ ข้าวมีพื้นที่ประมาณ 500 ไร่ ส่วนจะเก็บไว้ใช้ในการบริโภคในยามขาดแคลน

4. **อ่างเก็บฝายน้ำ** ก่อสร้างโดยกรมชลประทาน ส่วนใหญ่จะเก็บไว้ใช้ในการบริโภคในช่วงหน้าฝน จะมีการปล่อยน้ำออกมาเพื่อทำการเกษตรโดยเฉพาะข้าว มีพื้นที่ใช้ในการเกษตรประมาณ 700 ไร่

8.2 ป่าไม้

ป่าไม้ที่พบในตำบลห้วยม่วง ส่วนมากเป็นป่าเบญจพรรณ เป็นป่าผลัดใบผสม มีลักษณะเป็นป่าโปร่ง และยังมีไม้ไผ่ชนิดต่างๆ ขึ้นอยู่กระจัดกระจายทั่วไป เช่น ประดู่ แดง มะค่าโมง ตะแบก มะเกลือ ไม้ป่า ไม้บง ไม้ซาง ไม้รวก ไม้ไผ่ เป็นต้น

8.3 ภูเขา

ในพื้นที่เป็นที่ราบสลับหุบเขา

8.4 คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

ในพื้นที่มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ คือหินแกรนิต ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถแปรรูปเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทางอุตสาหกรรมต่าง ๆ

9. อื่นๆ

9.1 ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	จำนวน 9 หมู่บ้าน
9.2 หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	จำนวน 9 หมู่บ้าน
9.3 ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	จำนวน 1 ศูนย์
9.4 ศูนย์บริการการแพทย์ฉุกเฉิน	จำนวน 1 ศูนย์
9.5 ศูนย์ยุติธรรมชุมชนตำบลห้วยม่วง	จำนวน 1 ศูนย์
9.6 ศูนย์บริการคนพิการตำบลห้วยม่วง	จำนวน 1 ศูนย์
9.7 สินค้า OTOP ตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น	

1. เครื่องดื่มสมุนไพรสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์สมุนไพรแปรรูป ทำจากสมุนไพรต่าง ๆ ในรูปชงพร้อมดื่ม เช่น ดอกคำฝอย ฟ้าทะลายโจร หญ้าหนวดแมว กระเจี๊ยบ มะตูม ขิงผง สำเร็จรูป ฯลฯ

2. ชาเขียวใบหม่อน

3. ลูกประคบ

4. เสื้อผ้าเครื่องแต่งการ จากกลุ่มหัตถกรรมบ้านผาน้ำทิพย์

9.8 แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลห้วยม่วง อำเภอภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น

1. อ่างเก็บน้ำห้วยม่วง บ้านห้วยม่วง หมู่ที่ 3

2. วัดเขาสามยอต บ้านห้วยม่วง หมู่ที่ 3

3. วัดถ้ำสูง บ้านห้วยม่วง หมู่ที่ 3

9.9 โรงแรมที่พัก รีสอร์ท

1. อ้อมกอดขุนเขาฟาร์มสเตย์

ที่อยู่: 135 ตำบล ห้วยม่วง อำเภอ ภูผาม่าน ขอนแก่น 40350

โทรศัพท์ : 082-496 1119

9.10 ร้านอาหาร : -

9.11 ร้านสะดวกซื้อ : -

9.12 รถโดยสาร โดยมีรถ 6 ล้อ การเดินทางมี 2 เส้นทาง คือ

1. ห้วยม่วง-ภูผาม่าน

2. ห้วยม่วง-ไปชุมแพ

9.13 ที่อยู่ติดต่อองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง เลขที่ 154 หมู่ที่ 1 ตำบลห้วยม่วง

อำเภอภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น 40350 โทรศัพท์ 043-424322, e-mail : www.hmp.go.th